

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lag om ändring av sparbankslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att bestämmelserna i sparbankslagen om nedsättning av en sparbanks grundfond och förvärv av egna grundfondsandelar ändras så att de i tillämpliga delar motsvarar bestämmelserna i	den nya aktiebolagslagen. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.
---	---

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av det

Sparbankslagen (1502/2001) innehåller bestämmelser om bildande av sparbank, eget kapital, förvaltning, fusion, delning, överlåtelse av affärsverksamhet samt upplösning. Lagens 2 kap., som gäller sparbankens eget kapital, innehåller bestämmelser om bland annat sparbankens grundfond. En grundfond kan inrättas i sparbanken genom principalernas beslut. I lagen föreskrivs bl.a. om inrättande av en grundfond, de rättigheter som andelar i grundfonden medför, teckning av grundfundsandelar samt annat slags förvärv och överlåtelse av dem samt ökning av grundfonden. Bestämmelserna har utformats så att de i tillämpliga delar motsvarar vad som föreskrivs om aktiekapital och aktier i aktiebolagslagen (734/1978).

En grundfond kan betalas tillbaka endast när en sparbank upplöses genom likvidation samt när en sparbank fusioneras med en annan sparbank, delas i två eller flera sparbanker eller överlåter hela sin affärsverksamhet, varvid ägaren av en grundfundsandel har rätt att kräva inlösen av grundfundsandelen. Vid fusioner och delningar kan återbetalningen av grundfundsandelarna även ske så att man som fusions-/delningsvederlag inte ger grundfundsandelar i den mottagande banken utan pengar eller annan egendom.

Grundfonden kan nedsättas i syfte att täcka förluster enligt fastställd balansräkning till den del som reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonderna inte förslår. Nedsättningen sker genom att grundfundsandelarnas nominella värde sänks.

Syftet med grundfonden är i första hand att förstärka sparbankens eget kapital. Dessutom erbjuder grundfonden en möjlighet att tillhandahålla en nytt lokalt investeringsalternativ samt ett sätt att binda kunderna till den egna banken. Bestämmelserna om grundfonder togs in i sparbankslagen 1991 men deras praktiska betydelse har förblivit liten. Detta beror delvis på att en sparbank inte har samma möjlighet till återbetalning av

grundfundsandelar och förvärv av egna andelar som ett aktiebolag, vilket har begränsat grundfondens flexibilitet som instrument för det egna kapitalet och sannolikt även minskat på allmänhetens intresse för teckning av grundfundsandelar.

En grundfundsandels användbarhet som instrument för det egna kapitalet och dess konkurrenskraft som placeringsalternativ förutsätter att de bestämmelser som gäller grundfundsandelar inte omotiverat avviker från vad som gäller andra motsvarande placeringsalternativ, främst aktier i ett aktiebolag.

Regeringens proposition till ny lagstiftning om aktiebolag (RP 109/2005) innehåller förslag om ändring av bl.a. bestämmelserna om nedsättning av aktiekapitalet och om förvärv av egna aktier. Det är nödvändigt att ändra sparbankslagens bestämmelser om grundfonder så att de motsvarar de föreslagna bestämmelserna i aktiebolagslagen, så att sparbankernas grundfundsandelar behåller sin konkurrenskraft som placeringsobjekt i jämförelse med aktier.

För att bestämmelserna om grundfonden skall fås att motsvara bestämmelserna i aktiebolagslagen krävs nedan beskrivna ändringar i sparbankslagen.

Det borde vara möjligt att nedsätta en grundfond, förutom i syfte att täcka förluster enligt fastställd balansräkning, även i syfte att utbetala medel till grundfundsandelsägarna. Utvecklingen av sparbankens egna medel samt riskvägda tillgångar och åtaganden kan leda till en situation där sparbankens egna medel ökar onödigt mycket med tanke på affärsverksamhetens behov. Sparbanken borde i sådana fall, bl.a. i syfte att minska på skyldigheten att dela ut vinst, ha möjlighet att nedsätta grundfonden och att ersätta grundfundsandelsägarna beloppet av nedsättningen. Nedsättningen av grundfonden kan genomföras t.ex. genom att minska på grundfundsandelarnas nominella värde, och detta påverkar alla andelar och grundfundsandelsägare med samma belopp.

En sparbank skall dessutom ha en sådan

möjlighet till förvärv eller inlösen av egna grundfondsandelar som motsvarar bestämmelserna i aktiebolagslagen. Sparbankens stadga borde därför innehålla en bestämmelse om att sparbanken har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in egna grundfondsandelar. Förvärv och inlösen är ett flexiblere sätt än nedsättning av grundfonden när det gäller att påverka antalet grundfondsandelar på marknaden och den därav beroende skyldigheten att dela ut vinst. Dessutom kan en sparbank i viss mån främja grundfondsandelarnas likviditet och attraktivitet som placeringsobjekt, vilket skulle förbättra möjligheten att utnyttja grundfonden som instrument för det egna kapitalet.

En sparbanks rätt till förvärv och inlösen av egna grundfondsandelar kan begränsas på samma sätt som ett offentligt aktiebolags rätt till förvärv av egna aktier. Banken kunde alltså förvärva eller lösa in högst en tiondel av grundfondsandelarna.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1. Målsättning

Målet med propositionen är att främja sparbankernas medelsanskaffning på villkor för eget kapital och att därigenom främja sparbankernas soliditet. Målet med propositionen är dessutom att trygga sparbankernas förutsättningar att konkurrera likvärdigt på finansmarknaderna med banker i aktiebolags- och andelslagsform. De föreslagna ändringarna om utbetalning av grundfonden till grundfondsandelsägarna syftar dessutom till att främja effektiv kapitalförvaltning i sparbankerna och därigenom hela banksystemets effektivitet.

2.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att sparbankslagens bestämmelser om grundfonden ändras så att bestämmelser om nedsättning av grundfonden i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägarna samt om förvärv och inlösen av egna grundfondsandelar fogas till lagen. Dessutom föreslås det bestämmelser om ogiltigförklaring av egna grundfondsandelar.

Med förvärv avses anskaffning på frivillig väg, dvs. typiskt en situation där banken erbjuder sig att köpa in egna grundfondsandelar, och med inlösen anskaffning av andelar till banken enligt i lag föreskrivna villkor utan grundfondsandelsägarens samtycke. Både förvärv och inlösen kan enligt förslaget även vara riktade. Iakttagandet av det i 73—76 § i sparbankslagen avsedda förfarandet för borgenärsskydd föreslås bero på om sparbankens bundna kapital minskar i samband med förfarandet med eget kapital.

3. Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några direkta ekonomiska eller andra verkningar för enskilda personer, företag eller den offentliga makten. De föreslagna ändringarna främjar indirekt sparbankernas medelsanskaffning på villkor för eget kapital och effektivt utnyttjande av kapital, och har således en positiv inverkan på finansmarknadens effektivitet och stabilitet.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Utlåtanden har lämnats av justitieministeriet, Finansinspektionen, Bankföreningen i Finland och Sparbanksförbundet. Alla utlåtanden var tillstyrkande.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

13 §. Enligt gällande bestämmelser kan grundfonden betalas tillbaka endast då sparbanken upplöses eller då sparbanken löser in en sådan grundfondsandelsägares grundfondsandel som motsätter sig fusion, delning eller överlåtelse av affärsverksamhet. Enligt förslaget skall återbetalning vara möjlig även i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägare. Det föreslås att en hänvisning till lagens 39 § 1 mom. om detta fogas till paragrafens 3 mom.

15 §. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Där konstateras det för klarhetens skull att de grundfondsandelar som ägs av en sparbank inte medför några rättigheter i sparbanken. De tas ej heller i beaktande då det för ett beslut eller utnyttjande av någon rättighet krävs att en kvalificerad majoritet eller alla grundfondsandelsägare understöder det.

18 §. Ur paragrafens 2 mom. slopas ett omnämnande om att en sparbank inte får förvärva egna grundfondsandelar mot vederlag. Däremot förblir förvärvsförbudet i kraft för en sparbanks dotterbolags samt andra sparbankers dotterbolags del.

De undantag från en sparbanks förbud att förvärva egna grundfondsandelar som nämns i paragrafens 3 mom. ersätts enligt förslaget med en hänvisning till de föreslagna 40 a—40 k §, där det föreskrivs om förvärv och inlösen av grundfondsandelar.

26 §. Enligt gällande lag fattas beslutet om en ökning av grundfonden av principalmötet på styrelsens förslag i den ordning som föreskrivs i 9 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att beslutet om en ökning av grundfonden fattas som ett vanligt majoritetsbeslut, liksom det i 13 § avsedda beslutet om inrättande av en grundfond.

Det föreslås dessutom att beslutsfattandet görs mera flexibelt genom att principalmötet kan bemyndiga styrelsen att besluta om en ökning av grundfonden. I beslutet om bemyndigande skall man besluta maximiantalet grundfondsandelar som tecknas andelsvis, det lägsta och det högsta beloppet för vederlaget samt giltighetstiden för bemyndigandet. Principalmötet kan i sitt

beslut om bemyndigande besluta om villkoren för ökningen i större omfattning än vad som förutsätts i lagen. Bemyndigandet kan gälla högst för fem år.

Det föreslås, i syfte att förtydliga paragrafens struktur, att den i det nuvarande 1 mom. ingående uppräkningsordningen om ärenden som skall nämnas i samband med ett beslut om nyemission avskiljs till ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2—7 mom. blir 3—8 mom. Paragrafens sakinhåll kommer inte att ändras till denna del.

39 §. Enligt gällande lag kan grundfonden nedsättas endast för att täcka förlust enligt den fastställda balansräkningen. Ur sparbankens synvinkel innebär grundfondsplaceringens varaktighet onödigt stelhet med tanke på optimeringen av beloppet för egna medel. Utvecklingen av bankens egna medel samt riskvägda medel och utfästelser kan leda till en situation där beloppet för bankens egna medel blir onödigt stort med tanke på affärsverksamhetens behov. För att undvika denna överkapitalisering föreslås det att sparbanken kan nedsätta grundfonden och betala beloppet för nedsättningen åt grundfondsandelsägarna. Enligt den föreslagna paragrafen kunde nedsättningen av grundfonden genomföras genom en sänkning av grundfondsandelarnas nominella belopp, varvid effekten skulle vara lika stor för alla grundfondsandelar och grundfondsandelsägare. Det föreslås också att nedsättningen skall kunna genomföras genom förvärv eller inlösen av egna grundfondsandelar.

Paragrafens 1 mom. föreslås innehålla ett konstaterande i enlighet med den nuvarande lagen att grundkapitalet och grundfonden kan nedsättas i syfte att täcka förluster enligt fastställd balansräkning till den del som reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonderna inte förslår. Dessutom föreskrivs det i momentet, till skillnad från den nuvarande lagen, att grundfonden också kan nedsättas i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägarna.

I paragrafens 2 mom. föreslås att man på nedsättning av grundkapitalet och grundfonden till tillämpliga delar tillämpar

vad som föreskrivs i 26 § om innehållet i beslutet, förfarandena och de handlingar som skall fogas till förslaget. Dessutom föreslås det i enlighet med principerna om nedsättning av aktiekapital i aktiebolagslagen att man vid nedsättning av grundfonden i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägarna iakttar borgenärsskyddsförfarande i enlighet med 73—76 §.

Paragrafens 3 *mom.* föreslås innehålla ett konstaterande i enlighet med den nuvarande lagen att nedsättningen av grundfonden sker genom sänkning av grundfondsandelarnas nominella belopp, och att sparbankens stadga skall ändras på motsvarande sätt. Dessutom föreslås det att nedsättningen av grundfonden kan genomföras genom ogiltigförklaring av grundfondsandelar.

Om en sparbank förvärvar eller löser in egna grundfondsandelar genom att nedsätta grundkapitalet, skall andelarna ogiltigförklaras i samband med förvärvandet eller inlösen i enlighet med den föreslagna 40 §. På förvärv eller inlösen tillämpas då med stöd av den nämnda paragrafen borgenärsskyddsförfarande i enlighet med 73—76 §.

Då en sparbank förvärvat eller löst in grundfondsandelarna med fritt eget kapital, eller då andelarna hamnat i sparbankens ägo t.ex. då ett aktiebolag som helt ägs av sparbanken fusioneras med den, kan sparbankens styrelse i enlighet med den föreslagna 40 k § besluta om ogiltigförklaring av sparbankens grundfondsandelar. För att beloppet av grundfonden inte skulle bli större än det nominella beloppet av utelöpande fondandelar eller fondandelar som är i sparbankens ägo, skall det belopp som motsvarar nedsättningen av grundfondsandelarna överföras från grundfonden till reservfonden.

40 §. Det föreslås att hänvisningarna till täckande av förlust slopas i paragrafen, eftersom syftet med en nedsättning av grundfonden kan med stöd av den föreslagna 39 §, till skillnad från gällande lag, vara att utbetala medel till grundfondsandelsägarna.

40 a §. I paragrafen definieras begreppen förvärv och inlösen så att de motsvarar 15 kap. 1 § i aktiebolagslagen. Med förvärv

avses enligt punkt 1 i paragrafens 1 mom. situationer där grundfondsandelsägarna överlämnar sina andelar frivilligt. I en typisk förvärvssituation erbjuder sig banken att köpa sina egna grundfondsandelar. Det kan också vara fråga om ett i värdepappersmarknadslagen avsett offentligt köpeanbud.

Med inlösen avses enligt punkt 2 i momentet ett sådant bolagets beslut enligt vilket grundfondsandelsägaren är tvungen att överlämna sin andel åt banken. Inlösen kan ske antingen mot vederlag eller utan vederlag. Riktad inlösen kan enligt den föreslagna 40 e § 2 mom. vara möjlig endast med samtliga grundfondsandelsägares samtycke. Sådant inlösen som baserar sig på beslut om inlösen enligt sparbankens stadga som avses i den föreslagna 40 h § föreslås utgöra ett undantag från denna regel.

I paragrafens 2 *mom.* hänvisas till möjligheten att i enlighet med 40 h § föreskriva i sparbankens stadga om sparbankens rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in egna grundfondsandelar.

I paragrafens 3 *mom.* föreskrivs enligt förslaget att bestämmelserna i den föreslagna 39 § om nedsättning av grundfonden tillämpas på sådan nedsättning av grundfonder som sker till följd av förvärv eller inlösen. Förvärv eller inlösen kan genomföras slutgiltigt först efter borgenärernas samtycke och en nedsättning av grundfonden. Olaglig utbetalning av medel har ägt rum, om bolagets egna fria kapital blir negativt till följd av förvärvningen, och borgenärsskyddsförfarandet inte har följts.

I paragrafens 4 *mom.* föreskrivs om en situation där förvärv eller inlösen sker med fritt eget kapital. Endast sådant fritt eget kapital enligt fastställd balansräkning som uppkommit efter inrättandet av grundfonden kan användas för förvärv eller inlösen. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i 41 § om vinstutdelning åt grundfondsandelar.

40 b §. Det föreslås att paragrafen, på samma sätt som nuvarande 18 § 3 mom., skall innehålla bestämmelser om de särskilda situationer där bestämmelserna i 40 d—40 g § om förvärv och inlösen av egna grundfondsandelar inte iakttas. Bestämmelserna om avyttrande och

ogiltigförklarande av andelar iakttas även när andelar hamnat i sparbankens ägo på det sätt som avses i denna paragraf.

I paragrafens 1 punkt föreskrivs om en situation där sparbanken får egna grundfundsandelar i sin ägo då ett aktiebolag som helt ägs av sparbanken fusioneras med den. En sådan situation är sällsynt, eftersom 18 § förbjuder ett dotterbolag från att förvärva grundfundsandelar i moderbanken mot vederlag. Det är dock möjligt att dotterbolaget haft grundfundsandelar innan det blivit ett dotterbolag till sparbanken, eller det kan ha fått andelar då något annat bolag fusionerats med det, eller utan vederlag.

I paragrafens 2 punkt föreskrivs om en situation där sparbanken löser in en grundfundsandel i enlighet med 71 § 1 mom. av en grundfundsandelsägare som motsätter sig fusion, fördelning eller överlåtande av affärsverksamhet.

I paragrafens 3 punkt föreskrivs om en situation där sparbanken på auktion ropar in en för sin fordran utmätt grundfundsandel.

Enligt paragrafens 4 punkt skall bestämmelserna i 40 d–40 g § om förvärv och inlösen heller inte iakttas då sparbanken får egna grundfundsandelar i sin ägo utan vederlag.

40 c §. I paragrafens 1 mom. föreslås att de alternativ, som banken har tillgång till efter att den fått egna grundfundsandelar i sin ägo, räknas upp på samma sätt som i 15 kap. 4 § i aktiebolagslagen. Det föreslås att sparbanken kan behålla, avyttra eller ogiltigförklara egna grundfundsandelar som förvärvats eller lösts in i sparbankens ägo.

I paragrafens 2 mom. konstateras det i syfte att underlätta lagens läsbarhet att närmare bestämmelser om avyttrande finns i 40 j § och om ogiltigförklarande i 40 k §. Avyttrandet av förvärvade aktier har i regel likställts med utgivande av nya grundfundsandelar. Dessutom föreslås i momentet en hänvisning till 40 l § när det gäller aktier som förvärvats i strid med lagen.

40 d §. I paragrafen föreslås på motsvarande sätt som i 15 kap. 5 § i aktiebolagslagen bestämmelser om beslutsfattandet i samband med förvärv och inlösen av egna andelar. 40 e § föreslås innehålla bestämmelser om riktat förvärv.

Enligt paragrafens 1 mom. skall

principalmötet fatta ett beslut om både om förvärv och inlösen av egna aktier som ett vanligt, i 45 § avsett, majoritetsbeslut. Till den del det gäller kallelse till principalmöte och möteshandlingarna, tillgänglighållandet och sändandet av dem, iakttas till tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §.

Om det i bolaget finns olika slags andelar, skall andelarna förvärvas i proportion till andelsslagen, och dessutom så att man erbjuder sig att förvärva andelar i proportion till hur grundfundsandelsägarna tidigare haft andelar av ett visst slag. I annat fall betraktas förvärvningen som riktad.

Enligt paragrafens 2 mom. kan bankens styrelse bemyndigas att förvärva egna andelar. Styrelsen kan enligt förslaget bemyndigas att förvärva egna andelar endast i syfte att uppfylla det i 40 h § avsedda inlösen villkoret.

Beslutet om bemyndigande skall innehålla en omnämning om maximiantalet grundfundsandelar av olika slag som skall förvärvas, vederlagets minimi- och maximibelopp samt bemyndigandets giltighetstid. Beslutet om bemyndigande kan också innehålla bindande bestämmelser om olika omständigheter i anslutning till förvärvet. Bemyndigandet kan vara i kraft högst 18 månader. Eftersom styrelsen inte kan besluta om nedsättning av grundfonden, kan bemyndigandet gälla endast förvärv med fritt eget kapital.

40 e §. I paragrafen föreslås på motsvarande sätt som i 15 kap. 6 § i aktiebolagslagen bestämmelser om riktat förvärv och riktad inlösen av egna grundfundsandelar, med vilket avses annan slags förvärv eller inlösen än ovan enligt 40 d § i proportion till grundfundsandelsägarnas innehav.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om riktat förvärv av egna andelar. Ett beslut om riktat förvärv kan fattas med kvalificerad majoritet enligt 9 §, eller möjligen sådan högre absolut majoritet som baserar sig på sparbankens stadga. Samma majoritetskrav skall tillämpas när styrelsen i enlighet med 40 d § 2 mom. bemyndigas att besluta om förvärv, och ett riktat förvärv inte förbjuds i beslutet om bemyndigande.

Ett riktat förvärv skall motiveras med vägande ekonomiska skäl. Syftet med kravet

är i första hand att poängtera grundfundsandelsägarnas likvärdighet. Eftersom ett riktat förvärv är förknippat med en risk om diskriminerande behandling av grundfundsandelsägarna, borde förvärvet i regel göras i proportion till andelsägandet. Om den nytta som ett riktat förvärv genererar samtliga grundfundsandelsägare överskrider de skador som orsakas av att likvärdigheten försummas kan andelar förvärvas riktat. Ett exempel på en sådan situation är då andelar förvärvas från offentlig handel, vilket behandlas mera ingående senare.

Enligt momentet skall man vid bedömningen av godtagbarheten för förvärvet fästa särskild uppmärksamhet vid förhållandet mellan det vederlag som erbjuds och andelens gängse pris. Godtagbarheten har nära samband åtminstone med likvärdighetsprincipen och sparbankens intresse. Riktat förvärv av egna aktier till ett pris som överstiger det gängse priset förutsätter särskilda skäl. Skyldigheten att motivera prisets lämplighet vilar på bankens styrelse, som ger ett beslutsförslag åt principalmötet eller fattar själv ett beslut med stöd av ett bemyndigande.

Det är enligt förslaget annars också väsentligt vid riktat förvärv att förvärvsvillkoren är förenliga med likvärdighetsprincipen. Ett riktat förvärv kan vara problematiskt med tanke på likvärdigheten även då en betydande del av sparbankens utdelningsbara medel används till förvärvet.

Förvärv som sker på värdepappersmarknaden skall enligt förslaget alltid vara riktade förvärv, vilket betyder att förvärvet i regel kommer att vara riktat då grundfundsandelarna är föremål för offentlig handel. Det är då med tanke på likvärdig behandling av grundfundsandelsägarna väsentligt att de har lika möjligheter att sälja sina andelar till bolaget.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om inlösning av bolagets egna andelar på annat sätt än i proportion till grundfundsandelsägarnas innehav av andelar. Denna slags riktad inlösen föreslås vara möjlig endast med samtliga grundfundsandelsägares samtycke. Förfarandets praktiska betydelse torde vara liten. I momentet hänvisas för klarhetens

skull till 40 h §, där det föreskrivs om möjligheten att inkludera ett förvärvs- och inlösensvillkor i sparbankens stadga.

I paragrafens 3 mom. föreslås det att om styrelsen föreslår att principalmötet skall besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen eller att principalmötet skall bemyndiga styrelsen att förvärva andelar utan att utesluta styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv, skall detta nämnas i möteskallelsen. Annars skall innehållet i beslutet delges grundfundsandelsägarna i enlighet med de allmänna bestämmelserna om tillgänglighållande och sändande.

40 f §. I paragrafen föreslås på motsvarande sätt som i 15 kap 7 § i aktiebolagslagen om det tvingande innehållet i principalmötets förvärvs- och inlösenbeslut. Beslutet kan innehålla även andra ärenden. Bestämmelsen föreslås gälla både principalmötets och styrelsens beslutsfattande. Om styrelsen med principalmötets beslut ges självständig prövningsrätt i ett ärende som nämns i paragrafen, är det fråga om bemyndigande. Om man i samband med beslutet om bemyndigande fattar ett beslut som binder styrelsen om t.ex. vederlag, skall grunderna för fastställandet av det offentliggöras på det i punkt 5 avsedda sättet redan i principalmötets beslut om bemyndigande och i förslaget till beslut.

Enligt paragrafens 1 punkt skall det ur beslutet framgå om det är fråga om förvärv eller inlösen.

Enligt paragrafens 2 punkt skall man i beslutet konstatera det antal andelar som beslutet avser. Det föreslås även att man i stället för det kan meddela maximiantalet andelar som förvärvas eller löses in. Vid behov skall antalet andelar meddelas enligt andelsslag.

Enligt paragrafens 3 punkt skall det konstateras i beslutet hos vem andelarna förvärvas eller löses in. Om beslutets karaktär kräver, skall det även bestämmas i beslutet i vilken ordning andelarna förvärvas eller löses in. Med ordning avses hur förvärv eller inlösen genomförs i en situation där de tillgängliga medlen inte räcker till för att förvärva eller lösa in alla andelar som avses i beslutet. Sparbankens erbjudande kan t.ex. resultera i så många svar att de disponibla

medlen inte räcker till. Beslutet kan för detta ändamål innehålla ett maximiantal för andelar som förvärvas eller löses in hos en enskild grundfundsandelsägare. Vid inlösen skall ordningsföljden bestämmas endast när det är fråga om riktad inlösen.

Vid ett riktat förvärv är det dessutom nödvändigt att motivera vilka de vägande ekonomiska skälen är. Motiveringen måste tas in också i styrelsens beslutsförslag. Det är dock inte nödvändigt att motivera riktandet i inlösenbeslutet, eftersom riktad inlösen föreslås vara möjlig endast med samtliga grundfundsandelsägares samtycke.

Enligt paragrafens 4 punkt skall i beslutet nämnas den tid inom vilken de andelar som förvärvas skall erbjudas till bolaget. Av likställighetsprincipen följer att tiden inte kan bestämmas på så sätt att en del av aktieägarna endast har en formell möjlighet att erbjuda sina aktier till bolaget. Om bolaget fattar ett inlösenbeslut skall enligt punkten nämnas den dag då inlösen genomförs. Rättsverkningarna uppkommer den dag då inlösen genomförs.

Enligt paragrafens 5 punkt skall i beslutet nämnas det vederlag som skall betalas för andelarna. Vederlaget skall fastställas så att styrelsen inte har prövningsrätt i fråga om beloppet. Vederlaget kan bestämmas antingen som ett penningbelopp eller i förhållande till en yttre faktor som styrelsen inte kan påverka, t.ex. börskursen vid förvärvstidpunkten. Om styrelsen har prövningsrätt i fråga om vederlaget är det fråga om ett bemyndigande. Om vederlaget består av annan egendom än pengar skall egendomens värde utredas. Bestämmelserna om apportegendom i aktiebolagslagen kan tillämpas på utredningen till tillämpliga delar. En möjlighet är också att inget vederlag över huvud taget betalas för andelarna.

I beslutet skall nämnas motiveringen till bestämmande av vederlaget. Detta är särskilt viktigt när det är fråga om ett riktat förvärv. Vid riktad inlösen förekommer i allmänhet ingen oenighet om vederlagets storlek, eftersom beslutet måste fattas enhälligt.

Enligt paragrafens 6 punkt skall man i beslutet nämna betalningstiden för vederlaget.

Enligt paragrafens 7 punkt skall i beslutet

nämnas hur förfarandet påverkar bankens eget kapital. I beslutet skall sålunda tas ställning till frågan om grundfonden eller bolagets fria egna kapital skall användas för ändamålet.

40 g §. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 15 kap. 7 § i aktiebolagslagen om grundfundsandelsägarnas rätt att få information om sin rätt att erbjuda sina andelar åt sparbanken.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om grundfundsandelsägarnas rätt att få information om förvärv av egna andelar. Grundfundsandelsägare skall informeras om rätten att erbjuda andelar till sparbanken på samma sätt som en kallelse till principalmöte utfärdas. Det skall framgå ur informationen hur en skall agera för att utnyttja sin rätt.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om undantag från den informationsskyldighet som avses ovan. Här avsedd information behöver inte ges om motsvarande information antingen har ingått i stämmokallelsen eller har funnits tillgänglig på en bolagsstämma som grundfundsandelsägaren har deltagit i. Särskild information behövs inte heller om informationen har offentliggjorts på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen, antingen på grund av den kontinuerliga informationsskyldigheten eller i form av ett köperbjudande. Grundfundsandelsägarna antas i så fall ha fått information om saken.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om de i 26 § 4 mom. avsedda handlingar som skall hållas tillgängliga för grundfundsandelsägarna. Undantag görs i detta avseende då sparbanken har offentliggjort en sådan anbudshandling som avses i värdepappersmarknadslagens 6 kap. Också enligt detta moment skall handlingarna hållas tillgängliga där grundfundsandelsägarna de facto kan ta del av dem. En sådan plats är t.ex. sparbankens webbplats.

40 h §. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 15 kap. 10 § i aktiebolagslagen om bestämmelserna i sparbankens stadga som gäller bankens skyldighet eller rätt att förvärva eller lösa in bankens grundfundsandelar. Rätten eller skyldigheten att antingen lösa in eller

förvärva andelar kan fritt förknippas med olika villkor som fastställs i stadgan.

Stadgan kan enligt förslaget innehålla bestämmelser som innebär rätt eller skyldighet att dels lösa in och dels också förvärva andelar i banken. Skyldigheten att förvärva andelar innebär i praktiken skyldighet att erbjuda sig att köpa andelar i banken.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de omständigheter som skall anges i stadgan när det gäller förvärvs- eller inlösensvillkor. Enligt momentets 1 punkt skall det framgå av bestämmelsen om villkoret gäller förvärv eller inlösen. Enligt momentets 2 punkt skall det framgå av bestämmelsen om det är fråga om en rätt eller en skyldighet att förvärva eller lösa in aktier.

I momentets 3 punkt förutsätts att det bestäms i stadgan vilka andelar bestämmelsen gäller. Enligt denna punkt skall sålunda de andelar individualiseras som kan lösas in eller vilka erbjudandet avser. Enligt samma punkt skall det vid behov föreskrivas i vilken ordning förvärvet eller inlösen av andelarna skall genomföras. Inlöseningsordningen har behandlats i motiveringen till 40 f §.

I momentets 4 punkt förutsätts att det i stadgan nämns vilket förvärvs- eller inlösenförfarande som skall iaktas, dvs. hur förvärvserbjudandet eller inlösenyrkandet skall läggas fram och hur grundfundsandelägarna skall förfara i samband med överlåtelsen samt för att få vederlag. I bestämmelsen kan föreskrivas t.ex. att andelsbrevet skall överlåtas försedda med vederbörliga anteckningar om överlåtelsen samt mot betalning. I bestämmelsen kan också föreskrivas om överlåtelsepunkten och att styrelsen avgör eventuella frågor i anslutning till förfarandet. Styrelsen skall härvid iaktta bl.a. likställighetsprincipen.

Enligt momentets 5 punkt skall i sparbankens stadga nämnas vilket vederlag som skall betalas i samband med förvärvet eller inlösen eller på vilka grunder vederlaget räknas ut. Vederlaget kan, då grundfundsandelarna varit föremål för offentlig handel, bestämmas t.ex. utgående från ett visst pris som bestäms enligt noteringarna av dem, eller i annat fall

utgående från andelarnas avkastningsvärde eller på något motsvarande sätt.

Enligt momentets 6 punkt skall i sparbankens stadga nämnas vilka medel som kan användas för betalning av vederlaget. Det kan t.ex. bestämmas att andelar kan förvärvas eller lösas in endast med medel som kan utdelas som vinstandel år grundfundsandelarna.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att inlösensvillkoret kan gälla sådana grundfundsandelar som givits innan villkoret tagits in i stadgan endast med dessa grundfundsandelsägares samtycke.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att beslutet om skyldighet och rätt till förvärv eller inlösen av egna grundfundsandelar fattas i regel av sparbankens styrelse. Detta under förutsättning att vederlaget betalas med utdelningsbara medel. Om förvärv eller inlösen genomförs genom att grundfonden nedsätts, fattas beslutet dock av sparbankens principalmöte, eftersom styrelsen inte kan besluta om nedsättning av grundfonden. När det gäller förvärv och inlösen iaktas då det borgenärsskyddsförfarande som avses i 73—76 §.

40 i §. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 15 kap. 11 § i aktiebolagslagen att en sparbank inte får förvärva, lösa in eller som pant ta emot bankens egna grundfundsandelar på så sätt att bankens och dess dottersammanslutningars sammanlagda andel av bankens samtliga grundfundsandelar överstiger en tiondel. Maximiantalet är det samma som för offentliga aktiebolags egna aktier.

Den omedelbara påföljden för förfarande som strider mot bestämmelsen är enligt den föreslagna 40 1 § sparbankens skyldighet att omedelbart avyttra andelar som det har förvärvat i strid med lagen och i varje fall senast ett år efter förvärvet eller inlösen.

40 j §. Avyttrandet av egna grundfundsandelar som innehas av sparbanken är jämförbart med en ökning av grundfonden. Enligt paragrafen skall beslutet om avyttrande av grundfundsandelar därför fattas vid principalmötet så att man till tillämpliga delar iaktar bestämmelserna i 26 § om ökande av grundfonden. Principalmötet föreslås kunna bemyndiga styrelsen att

besluta såväl om ökning som om avyttring antingen i sin helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan gälla högst i fem år.

40 k §. I paragrafen föreskrivs om ogiltigförklarande av egna grundfundsandelar som innehas av sparbanken.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 15 kap. 12 § 1 mom. i aktiebolagslagen om styrelsens rätt att ogiltigförklara egna grundfundsandelar som innehas av sparbanken. Principalmötet behöver inte besluta om saken eftersom ett sådant beslut inte påverkar storleken av sparbankens bundna kapital och inte heller grundfundsandelsägarnas relativa ställning. Ogiltigförklaring av andelar skall utan dröjsmål anmälas för registrering. Andelarna anses vara ogiltiga då anmälan har registrerats.

För att grundfondens belopp inte skall överstiga det sammanlagda nominella beloppet av utelöpande fondandelar föreskrivs i paragrafens 2 mom. att grundfonden skall nedsättas med det belopp som motsvarar de ogiltigförklarade andelarnas nominella värde, dock så att grundfondens belopp skall vara minst lika stor som det sammanlagda beloppet av grundfundsandelarna. Det belopp som motsvarar nedsättningen av grundfundsandelarna skall överföras från grundfonden till reservfonden.

40 l §. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 15 kap. 12 § 2 och 3 mom. i aktiebolagslagen om avyttrande av grundfundsandelar som förvärvats eller lösts in i strid med lagen.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs att egna grundfundsandelar som har förvärvats och lösts in i strid med denna lag skall avyttras utan obefogat dröjsmål. Vid valet av tidpunkt för avyttringen kan avseende fästas vid de ekonomiska konsekvenserna av avyttringen. Avyttringen skall emellertid i samtliga fall ske inom ett år från förvärvet. Förvärv av egna andelar i strid med lagen kan leda till att de som beslutat om förvärvet blir ersättningsskyldiga. Ersättningsskyldigheten inbegriper också eventuella förluster till följd av avyttringen.

Enligt paragrafens 2 mom. är en sparbank skyldig att avyttra även sådana

grundfundsandelar som har förvärvats till banken på det sätt som avses i 40 b §, till den del som bankens sammanlagda innehav av egna andelar överskrider den tiondels gräns som avses i 40 i §. En förutsättning är att orsaken till att gränsen överskridits uttryckligen är ett sådant förvärv som avses i 40 b §. I den nämnda andelen på en tiondel skall räknas in också sådana andelar som innehas av bankens dottersammanslutningar. Enligt bestämmelsen skall banken avstå från andelarna inom tre år.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om skyldigheten att ogiltigförklara grundfundsandelar som inte har avyttrats inom de tider som anges i 2 mom. Grundfonden skall i enlighet med 40 k § i samband med ogiltigförklaringen nedsättas med ett belopp som motsvarar de ogiltigförklarade andelarnas nominella värde, och ett belopp som motsvarar nedsättningen skall överföras från grundfonden till grundkapitalet eller reservfonden. Enligt momentets andra mening skall sådana grundfundsandelar som innehas av sparbanken förklaras ogiltiga före sådana grundfundsandelar som innehas av en dottersammanslutning. Syftet med bestämmelsen är att skydda dottersammanslutningens andra grundfundsandelsägare samt borgenärer. Om det blir nödvändigt att ogiltigförklara sådana aktier i moderbolaget som innehas av en dottersammanslutning kan detta leda till att både dottersammanslutningens och moderbolagets ledning blir ersättningsansvariga.

48 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. kompletteras på grund av de ovan föreslagna paragraferna så att sparbankens förvaltningsråd skall ge sitt utlåtande till principalmötet även i fråga om styrelsens förslag som gäller inrättande, ökning och nedsättning av grundfond och förvärv, inlösen och avyttring av sparbankens egna grundfundsandelar.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

3. Lagstiftningsordning

Den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Lagförslagen

Lag

om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut
~~ändras~~ i sparbankslagen av den 28 december 2001 (1502/2001) 13 § 4 mom., 18 § 2 och
 3 mom., 26 § 1 mom., 39 och 40 § samt 48 § 1 mom. samt
~~fogas~~ till 15 § ett nytt 2 mom., till 26 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—7 mom. blir
 3—8 mom., och till lagen nya 40 a—40 l § som följer:

13 §

Grundfonden kan betalas tillbaka med stöd
 av 39 § 1 mom., om grundfonden nedsätts i
 syfte att utbetala medel till
 grundfundsandelsägarna, med stöd av 113 §
 2 mom., om banken upplöses, eller om en
 grundfundsandelsägare med stöd av 71 §, 83

§ 2 mom. eller 89 § 5 mom. har rätt till
 inlösning av grundfundsandelen.

15 §

Egna grundfundsandelar som innehas av en
 sparbank medför inte några rättigheter i
 sparbanken.

18 §

En sparbank eller dess dotterföretag får inte mot vederlag förvärva en annan sparbanks grundfundsandelar eller moderbankens grundfundsandelar. Ett avtal som strider mot detta förbud är ogiltigt.

Bestämmelser om en sparbanks rätt att förvärva och inlösa egna grundfundsandelar finns i 40 a—40 1 §.

26 §

Principalmötet beslutar om ökning av grundfonden på förslag av styrelsen. Genom principalernas beslut, i vilket nämns maximitalet grundfundsandelar av olika slag som skall tecknas, vederlagets minimi- och maximibelopp samt bemyndigandets giltighetstid, kan styrelsen bemyndigas att besluta om en ökning av grundfonden i dess helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan vara i kraft högst fem år.

I ett beslut om nyemission skall nämnas

1) det belopp med vilket grundfonden skall ökas eller det lägsta och det högsta beloppet för ökningen,

2) av vilka slag de nya grundfundsandelarna är, om det i banken finns eller kan finnas grundfundsandelar av olika slag,

3) vem som har rätt att teckna grundfundsandelar,

4) teckningstiden samt den kortare tid, minst en månad från teckningstidens början, inom vilken de som har rätt att teckna grundfundsandelar kan utöva sin rätt,

5) en grundfundsandels nominella belopp samt det belopp som skall betalas för andelen,

6) den tid inom vilken grundfundsandelarna skall betalas,

7) den grund enligt vilken de grundfundsandelar bjuds ut till teckning för vilka teckningsrätten inte har använts inom utsatt tid, samt den grund enligt vilken grundfundsandelarna vid övertäckning skall fördelas, om inte sparbankens styrelse ges beslutanderätt i dessa frågor.

39 §

Grundkapitalet och grundfonden kan

nedsättas i syfte att täcka förluster enligt fastställd balansräkning till den del som reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonderna inte förslår. Grundfonden kan dessutom nedsättas i syfte att utbetala medel till grundfundsandelsägarna.

Vid nedsättning av grundkapitalet och grundfonden iaktas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §. Vid nedsättning av grundfonden i syfte att utbetala medel till grundfundsandelsägarna, iaktas i tillämpliga delar dessutom vad som föreskrivs i 73—76 §.

Grundfonden nedsätts genom sänkning av grundfundsandelarnas nominella belopp eller genom indragning av grundfundsandelar. Då grundfundsandelarnas nominella belopp sänks skall stadgarna ändras på motsvarande sätt.

40 §

Beslut om nedsättning av grundkapitalet, reservfonden och grundfonden förfaller, om det inte anmäls för registrering inom en månad.

Vid nedsättning av grundkapitalet, reservfonden eller grundfonden under de tre år som följer efter registreringen av en nedsättning får beslut om vinstutdelning fattas endast med tillstånd av registermyndigheten, om inte de ovan nämnda posterna av det egna kapitalet sammanlagt har ökat med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om registermyndighetens tillstånd gäller i tillämpliga delar 73 § 3 mom. och 74 §. Vad som i de nämnda lagrummen föreskrivs om borgenärer skall vid tillämpningen av detta moment inte tillämpas på insättare.

40 § a

En sparbank kan i enlighet med denna lag besluta

1) att förvärva egna grundfundsandelar (*förvärv*),

2) att en grundfundsandelsägare skall överlåta sina grundfundsandelar till sparbanken vederlagsfritt eller mot vederlag (*inlösen*).

I sparbanken stadgar kan i enlighet med 40 g § bestämmas om sparbankens rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in grundfundsandelar.

Om förvärv eller inlösen genomförs så att grundfonden nedsätts, iakttas dessutom vad som föreskrivs i 39 §. De förvärvade eller inlösta grundfundsandelarna skall samtidigt ogiltigförklaras.

Då grundfundsandelar förvärvas eller löses in med fritt eget kapital, kan för förvärv eller inlösen användas endast sådant fritt eget kapital enligt fastställd balansräkning som har uppkommit efter inrättandet av grundfonden.

40 b §

Vad som i 40 d–40 g § föreskrivs om förvärv och inlösen skall inte tillämpas då sparbanken

1) I enlighet med 60 § 3 mom. övertar ett aktiebolag i sin ägo och på grundval av fusionen får en egen grundfundsandel som tillhör aktiebolaget i sin ägo,

2) löser in en grundfundsandel i enlighet med 71 § 1 mom.,

3) på auktion köper en egen grundfundsandel som utmätts för sparbankens fordran,

4) får en egen grundfundsandel vederlagsfritt.

40 c §

Sparbanken kan behålla, avyttra eller ogiltigförklara egna grundfundsandelar som den har förvärvat, löst in eller fått på annat sätt.

I 40 j § förekrivs om avyttring och i 40 k § om ogiltförklaring. I 40 l § föreskrivs om skyldigheten att avyttra eller ogiltigförklara egna grundfundsandelar som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag.

40 d §

Beslut om förvärv och inlösen av sparbankens egna grundfundsandelar fattas av principalmötet på förslag av styrelsen. I fråga om möteshandlingar samt, framläggande och sändande av dem gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §.

Genom principalernas beslut, i vilket nämns maximiantalet grundfundsandelar av olika slag som skall förvärvas, vederlagets minimi- och maximibelopp samt bemyndigandets giltighetstid, kan styrelsen också bemyndigas att besluta om ett förvärv i dess helhet eller till vissa delar.

Bemyndigandet kan vara i kraft högst 18 månader. Egna grundfundsandelar kan med stöd av bemyndigandet förvärvas endast med fritt eget kapital.

40 e §

Om det från sparbankens synpunkt finns vägande ekonomiska skäl, kan egna grundfundsandelar förvärvas och lösas in i något annat förhållande än grundfundsandelsägarnas andelsinnehav (*riktat förvärv och riktad inlösen*). Vid bedömningen av godtagbarheten i fråga om riktat förvärv och riktad inlösen skall särskilt avseende fästas vid förhållandet mellan det vederlag som erbjuds och andelens gängse pris. Principalmötets beslut skall fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 9 §. Detsamma gäller ett bemyndigande som innebär att styrelsen får förvärva och lösa in andelar och som inte utesluter styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen.

Egna andelar kan lösas in i något annat förhållande än grundfundsandelsägarnas andelsinnehav endast med samtliga grundfundsandelsägars samtycke. Dessutom kan i stadgarna tas in ett sådant inlösenvillkor som avses i 40 h §.

Om styrelsen föreslår att principalmötet skall besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen eller att principalmötet skall bemyndiga styrelsen att förvärva andelar utan att utesluta styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv, skall detta nämnas i möteskallelsen.

40 f §

I förvärvs- och inlösenbeslutet skall nämnas

1) om det är fråga om förvärv eller inlösen,
2) det antal eller maximiantal andelar av olika slag som beslutet avser,

3) hos vem andelarna förvärvas eller löses in och vid behov i vilken ordning samt, när det är fråga om ett riktat förvärv, motiveringen till att det finns vägande ekonomiska skäl enligt 40 e § för det riktade förvärvet,

4) den tid inom vilken de förvärvade andelarna skall erbjudas banken eller den dag då inlösen sker,

5) det vederlag som skall betalas för andelarna och motiveringen till bestämmande av vederlaget samt, om vederlaget består av annan egendom än pengar, en utredning om egendomens värde,

6) betalningstiden för vederlaget,

7) hur förfarandet påverkar sparbankens eget kapital.

40 g §

Grundfundsandelsägare som enligt ett förvärvsbeslut har rätt att sälja sin andel till sparbanken skall innan den tid som utsatts för erbjudande av andelen till banken börjar löpa informeras om beslutet på samma sätt som en kallelse till principalmöte utfärdas. Samtidigt skall det ges information om hur och inom vilken tid grundfundsandelsägarna kan utnyttja sin rätt.

Sådan information som avses i 1 mom. behöver inte ges om

1) motsvarande information ingår i kallelsen till det principalmöte som skall besluta om förvärvet eller finns tillgänglig på ett principalmöte som grundfundsandelsägaren deltagit i och som beslutar om förvärvet, eller om

2) motsvarande information offentliggörs på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen (495/1989).

Innehållet i förvärvsbeslutet och de i 26 § 4 mom. avsedda handlingarna om sparbankens ekonomiska ställning skall hållas tillgängliga för grundfundsandelsägare som avses i 1 mom. i denna paragraf under den tid inom vilken andelarna skall erbjudas banken. Denna skyldighet finns dock inte, om bolaget har offentliggjort en i 6 kap. i värdepappersmarknadslagen avsedd anbudshandling av vilken motsvarande information framgår.

40 h §

I sparbankens stadga kan bestämmas att sparbanken har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in egna grundfundsandelar.

I stadgan skall då anges

1) om det är fråga om förvärv eller inlösen,

2) om sparbanken har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in andelar,

3) vilka andelar bestämmelsen gäller och, vid behov, i vilken ordning andelarna skall förvärvas eller lösas in,

4) vilket förfarande som skall iakttagas,

5) vilket vederlag som skall betalas för andelarna eller på vilka grunder vederlaget skall räknas ut,

6) vilka medel som kan användas för betalning av vederlaget.

Inlösenvillkoret kan gälla sådana grundfundsandelar som givits ut innan villkoret tagits in i stadgan endast med dessa grundfundsandelsägares samtycke.

Beslutet om förvärv eller inlösen av egna grundfundsandelar på det sätt som avses i denna paragraf fattas av sparbankens styrelse. Om förvärv eller inlösen av andelar sker genom nedsättning av grundfonden, fattas beslutet dock av sparbankens principalmöte.

40 i §

Ett sådant beslut om förvärv eller inlösen av egna grundfundsandelar får inte fattas att det sammanlagda antalet egna grundfundsandelar som innehas av banken eller som utgör pant i enlighet med 35 § i kreditinstitutlagen, och de grundfundsandelar i moderbanken som innehas av sparbankens dottersammanslutning kommer att överstiga en tiondel av samtliga andelar.

40 j §

Principalmötet beslutar med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 26 § om avyttring av egna grundfundsandelar som innehas av sparbanken.

Genom principalernas beslut, i vilket nämns maximiantalet grundfundsandelar av olika slag som skall avyttras, bemyndigandets giltighetstid samt vederlagets minimi- och maximibelopp, kan styrelsen också bemyndigas att besluta om avyttrande i dess helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan vara i kraft högst fem år.

40 k §

Styrelsen kan besluta att ogiltigförklara egna grundfundsandelar som innehas av sparbanken. Ogiltigförklaringen skall utan dröjsmål anmälas för registrering. Andelarna är ogiltiga när anmälan har registrerats.

Grundfonden skall nedsättas med det

belopp som motsvarar de ogiltigförklarade andelarnas nominella värde, dock så att grundfondens belopp skall vara minst lika stort som det sammanlagda beloppet av grundfonden. Det belopp som motsvarar nedsättningen av grundfondsandelarna överförs från grundfonden till reservfonden.

40 l §

Egna grundfondsandelar som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag skall avyttras utan obefogat dröjsmål, dock senast ett år efter förvärvet.

Om den sammanlagda andelen egna grundfondsandelar som innehas av en sparbank och dess dottersammanslutningar överstiger en tiondel av samtliga andelar till följd av att andelarna har förvärvats på ett sådant sätt som avses i 40 b §, skall de andelar som överstiger den nämnda andelen avyttras inom tre år från förvärvet.

Om grundfondsandelarna inte har avyttrats inom den tid som anges i 2 mom., skall de förklaras ogiltiga. Grundfondsandelar som innehas av sparbanken skall förklaras ogiltiga före sådana grundfondsandelar i moderbanken som innehas av en dottersammanslutning.

48 §

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av sparbanken och ge principalmötet sitt utlåtande om bokslutet och revisionsberättelsen samt om styrelsens förslag som avser inrättande, ökning eller nedsättning av grundfonden och förvärv, inlösen eller avyttring av sparbankens egna grundfondsandelar. Styrelsen och verkställande direktören skall ge förvaltningsrådet och dess medlemmar de upplysningar som dessa anser vara nödvändiga för skötseln av sitt uppdrag. En medlem av förvaltningsrådet skall begära upplysningarna vid förvaltningsrådets sammanträde. I stadgarna kan bestämmas att förvaltningsrådet beslutar om ärenden som avser en betydande inskränkning eller utvidgning av verksamheten eller en väsentlig ändring av sparbankens organisation. Förvaltningsrådet kan ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

—————
Helsingfors den 15 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister *Ulla-Maj Wideroos*

Lag

om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut
~~ändras~~ i sparbankslagen av den 28 december 2001 (1502/2001) 13 § 4 mom., 18 § 2 och
 3 mom., 26 § 1 mom., 39 och 40 § samt 48 § 1 mom. samt
 fogas till 15 § ett nytt 2 mom., till 26 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—7 mom. blir
 3—8 mom., och till lagen nya 40 a—40 l § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Grundfonden kan betalas tillbaka ~~endast~~
 med stöd av 113 § 2 mom., då banken
 upplöses, eller då en grundfundsandelsägare
 med stöd av 71 §, 83 § 2 mom. eller 89 §
 5 mom. har rätt till inlösning av
 grundfundsandelen.

13 §

Grundfonden kan betalas tillbaka ~~med~~
~~stöd av 39 § 1 mom., om grundfonden~~
~~nedsätts i syfte att utbetala medel till~~
~~grundfundsandelsägarna,~~ med stöd av 113
 § 2 mom., ~~om~~ banken upplöses, eller ~~om~~ en
 grundfundsandelsägare med stöd av 71 §,
 83 § 2 mom. eller 89 § 5 mom. har rätt till
 inlösning av grundfundsandelen.

15 §

~~Egna grundfundsandelar som innehas av~~
~~en sparbank medför inte några rättigheter i~~
~~sparbanken.~~

18 §

En sparbank eller dess dotterföretag får
 inte mot vederlag förvärva en annan
 sparbanks grundfundsandelar ~~eller egna~~
 eller moderbankens grundfundsandelar. Ett
 avtal som strider mot detta förbud är
 ogiltigt.

Bestämmelserna i 2 mom. och i 24 a §
 kreditinstitutslagen utgör inte något hinder
 för att sparbanken, då den enligt 60 §
 3 mom. övertar ett aktiebolag, på grundval
 av fusionen förvärvar eller som pant tar
 emot en grundfundsandel som tillhör
 aktiebolaget och inte heller något hinder för

18 §

En sparbank eller dess dotterföretag får
 inte mot vederlag förvärva en annan
 sparbanks grundfundsandelar eller
 moderbankens grundfundsandelar. Ett avtal
 som strider mot detta förbud är ogiltigt.

~~Bestämmelser om en sparbanks rätt att~~
~~förvärva och inlösa egna~~
~~grundfundsandelar finns i 40 a—40 l §.~~

att sparbanken löser in en grundfundsandel enligt 71 § 1 mom. eller på auktion ropar in en för sin fordran utmätt grundfundsandel. En av sparbanken förvärvat grundfundsandel skall säljas så snart detta kan ske utan förlust, om den inte har dragits in genom nedsättning av grundfonden. En grundfundsandel som har förvärvats i samband med övertagande av ett aktiebolag eller i enlighet med 71 § skall dock säljas inom två år efter förvärvet.

26 §

Principalmötet beslutar i den ordning som bestäms i 9 § om ökning av grundfonden på förslag av styrelsen. I ett beslut om nyemission skall nämnas

1) det belopp med vilket grundfonden skall ökas eller det lägsta och det högsta beloppet för ökningen,

2) av vilka slag de nya grundfundsandelarna är, om det i banken finns eller kan finnas andelar av olika slag,

3) vem som har rätt att teckna grundfundsandelar,

4) teckningstiden samt den kortare tid, minst en månad från teckningstidens början, inom vilken de som har rätt att teckna grundfundsandelar kan utöva sin rätt,

5) en grundfundsandels nominella belopp samt det belopp som skall betalas för andelen,

6) den tid inom vilken grundfundsandelarna skall betalas, samt

7) den grund enligt vilken de grundfundsandelar bjuds ut till teckning för vilka teckningsrätten inte har använts inom utsatt tid, samt den grund enligt vilken grundfundsandelarna vid överteckning skall fördelas, om inte sparbankens styrelse ges beslutanderätt i dessa frågor.

26 §

Principalmötet beslutar om ökning av grundfonden på förslag av styrelsen. Genom *principalernas beslut, i vilket nämns maximiantalet grundfundsandelar av olika slag som skall tecknas, vederlagets minimi- och maximibelopp samt bemyndigandets giltighetstid, kan styrelsen bemyndigas att besluta om en ökning av grundfonden i dess helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan vara i kraft högst fem år.*

I ett beslut om nyemission skall nämnas

1) det belopp med vilket grundfonden skall ökas eller det lägsta och det högsta beloppet för ökningen,

2) av vilka slag de nya grundfundsandelarna är, om det i banken finns eller kan finnas grundfundsandelar av olika slag,

3) vem som har rätt att teckna grundfundsandelar,

4) teckningstiden samt den kortare tid, minst en månad från teckningstidens början, inom vilken de som har rätt att teckna grundfundsandelar kan utöva sin rätt,

5) en grundfundsandels nominella belopp samt det belopp som skall betalas för andelen,

6) den tid inom vilken grundfundsandelarna skall betalas,

7) den grund enligt vilken de grundfundsandelar bjuds ut till teckning för vilka teckningsrätten inte har använts inom utsatt tid, samt den grund enligt vilken grundfundsandelarna vid överteckning skall fördelas, om inte sparbankens styrelse ges beslutanderätt i dessa frågor.

39 §

Vid nedsättning av grundkapitalet och grundfonden iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §. Nedsättningsbeslutet är giltigt endast om nedsättningen görs för att täcka en sådan av den fastställda balansräkningen framgående förlust för vilken avsättningarna och reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonden inte förslår.

Grundfonden nedsätts genom sänkning av grundfondsandelarnas nominella belopp. Stadgarna skall ändras på motsvarande sätt.

40 §

Beslut om nedsättning av grundkapitalet, reservfonden och grundfonden i syfte att täcka fastställda förluster förfaller om det inte anmäls för registrering inom en månad.

Vid nedsättning av grundkapitalet, reservfonden eller grundfonden i syfte att täcka en fastställd förlust får beslut om vinstutdelning under de tre år som följer efter registreringen fattas endast med tillstånd av registermyndigheten, om inte de ovan nämnda posterna av det egna kapitalet sammanlagt har ökats med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om registermyndighetens tillstånd gäller i tillämpliga delar 73 § 3 mom. och 74 §. Vad som i de nämnda lagrummen föreskrivs om borgenärer skall vid tillämpningen av detta moment inte tillämpas på insättare.

39 §

Grundkapitalet och grundfonden kan nedsättas i syfte att täcka förluster enligt fastställd balansräkning till den del som reserverna, det fria egna kapitalet och reservfonderna inte förslår. Grundfonden kan dessutom nedsättas i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägarna.

Vid nedsättning av grundkapitalet och grundfonden iakttas i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §. Vid nedsättning av grundfonden i syfte att utbetala medel till grundfondsandelsägarna, iakttas i tillämpliga delar dessutom vad som föreskrivs i 73—76 §.

Grundfonden nedsätts genom sänkning av grundfondsandelarnas nominella belopp eller genom indragning av grundfondsandelar. Då grundfondsandelarnas nominella belopp sänks skall stadgarna ändras på motsvarande sätt.

40 §

Beslut om nedsättning av grundkapitalet, reservfonden och grundfonden förfaller, om det inte anmäls för registrering inom en månad.

Vid nedsättning av grundkapitalet, reservfonden eller grundfonden under de tre år som följer efter registreringen av en nedsättning får beslut om vinstutdelning fattas endast med tillstånd av registermyndigheten, om inte de ovan nämnda posterna av det egna kapitalet sammanlagt har ökats med minst nedsättningsbeloppet. I fråga om registermyndighetens tillstånd gäller i tillämpliga delar 73 § 3 mom. och 74 §. Vad som i de nämnda lagrummen föreskrivs om borgenärer skall vid tillämpningen av detta moment inte tillämpas på insättare.

40 § a

En sparbank kan i enlighet med denna lag besluta

- 1) att förvärva egna grundfondsandelar*

(förvärv),

2) att en grundfundsandelsägare skall överlåta sina grundfundsandelar till sparbanken vederlagsfritt eller mot vederlag (inlösen).

I sparbanken stadgar kan i enlighet med 40 g § bestämmas om sparbankens rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in grundfundsandelar.

Om förvärv eller inlösen genomförs så att grundfonden nedsätts, iakttas dessutom vad som föreskrivs i 39 §. De förvärvade eller inlösta grundfundsandelarna skall samtidigt ogiltigförklaras.

Då grundfundsandelar förvärvas eller löses in med fritt eget kapital, kan för förvärv eller inlösen användas endast sådant fritt eget kapital enligt fastställd balansräkning som har uppkommit efter inrättandet av grundfonden.

40 b §

Vad som i 40 d—40 g § föreskrivs om förvärv och inlösen skall inte tillämpas då sparbanken

1) i enlighet med 60 § 3 mom. övertar ett aktiebolag i sin ägo och på grundval av fusionen får en egen grundfundsandel som tillhör aktiebolaget i sin ägo,

2) löser in en grundfundsandel i enlighet med 71 § 1 mom.,

3) på auktion köper en egen grundfundsandel som utmätts för sparbankens fordran,

4) får en egen grundfundsandel vederlagsfritt.

40 c §

Sparbanken kan behålla, avyttra eller ogiltigförklara egna grundfundsandelar som den har förvärvat, löst in eller fått på annat sätt.

I 40 j § förekrivs om avyttring och i 40 k § om ogiltförklaring. I 40 l § föreskrivs om skyldigheten att avyttra eller ogiltigförklara egna grundfundsandelar som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag.

40 d §

Beslut om förvärv och inlösen av sparbankens egna grundfundsandelar fattas

Föreslagen lydelse

av principalmötet på förslag av styrelsen. I fråga om möteshandlingar samt, framläggande och sändande av dem gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 26 §.

Genom principalernas beslut, i vilket nämns maximiantalet grundfondsandelar av olika slag som skall förvärfvas, vederlagets minimi- och maximibelopp samt bemyndigandets giltighetstid, kan styrelsen också bemyndigas att besluta om ett förvärv i dess helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan vara i kraft högst 18 månader. Egna grundfondsandelar kan med stöd av bemyndigandet förvärfvas endast med fritt eget kapital.

40 e §

Om det från sparbankens synpunkt finns vägande ekonomiska skäl, kan egna grundfondsandelar förvärfvas och lösas in i något annat förhållande än grundfondsandelsägarnas andelsinnehav (**riktat förvärv och riktad inlösen**). Vid bedömningen av godtagbarheten i fråga om riktat förvärv och riktad inlösen skall särskilt avseende fästas vid förhållandet mellan det vederlag som erbjuds och andelens gängse pris. Principalmötets beslut skall fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 9 §. Detsamma gäller ett bemyndigande som innebär att styrelsen får förvärva och lösa in andelar och som inte utesluter styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen.

Egna andelar kan lösas in i något annat förhållande än grundfondsandelsägarnas andelsinnehav endast med samtliga grundfondsandelsägares samtycke. Dessutom kan i stadgarna tas in ett sådant inlösenvillkor som avses i 40 h §.

Om styrelsen föreslår att principalmötet skall besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen eller att principalmötet skall bemyndiga styrelsen att förvärva andelar utan att utesluta styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv, skall detta nämnas i möteskallelsen.

40 f §

I förvärvs- och inlösenbeslutet skall nämnas

- 1) om det är fråga om förvärv eller inlösen,
- 2) det antal eller maximiantal andelar av olika slag som beslutet avser,
- 3) hos vem andelarna förvärvas eller löses in och vid behov i vilken ordning samt, när det är fråga om ett riktat förvärv, motiveringen till att det finns vägande ekonomiska skäl enligt 40 e § för det riktade förvärvet,
- 4) den tid inom vilken de förvärvade andelarna skall erbjudas banken eller den dag då inlösen sker,
- 5) det vederlag som skall betalas för andelarna och motiveringen till bestämmande av vederlaget samt, om vederlaget består av annan egendom än pengar, en utredning om egendomens värde,
- 6) betalningstiden för vederlaget,
- 7) hur förfarandet påverkar sparbankens eget kapital.

40 g §

Grundfundsandelsägare som enligt ett förvärvsbeslut har rätt att sälja sin andel till sparbanken skall innan den tid som utsatts för erbjudande av andelen till banken börjar löpa informeras om beslutet på samma sätt som en kallelse till principalmöte utfärdas. Samtidigt skall det ges information om hur och inom vilken tid grundfundsandelsägarna kan utnyttja sin rätt.

Sådan information som avses i 1 mom. behöver inte ges om

1) motsvarande information ingår i kallelsen till det principalmöte som skall besluta om förvärvet eller finns tillgänglig på ett principalmöte som grundfundsandelsägaren deltagit i och som beslutar om förvärvet, eller om

2) motsvarande information offentliggörs på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen (495/1989).

Innehållet i förvärvsbeslutet och de i 26 § 4 mom. avsedda handlingarna om sparbankens ekonomiska ställning skall hållas tillgängliga för grundfundsandelsägare som avses i 1 mom. i denna paragraf under den tid inom vilken andelarna skall erbjudas banken. Denna

Föreslagen lydelse

skyldighet finns dock inte, om bolaget har offentliggjort en i 6 kap. i värdepappersmarknadslagen avsedd anbudshandling av vilken motsvarande information framgår.

40 h §

I sparbankens stadga kan bestämmas att sparbanken har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in egna grundfundsandelar.

I stadgan skall då anges

1) om det är fråga om förvärv eller inlösen,

2) om sparbanken har rätt eller skyldighet, att förvärva eller lösa in andelar,

3) vilka andelar bestämmelsen gäller och, vid behov, i vilken ordning andelarna skall förvärvas eller lösas in,

4) vilket förfarande som skall iakttas,

5) vilket vederlag som skall betalas för andelarna eller på vilka grunder vederlaget skall räknas ut,

6) vilka medel som kan användas för betalning av vederlaget.

Inlösenvillkoret kan gälla sådana grundfundsandelar som givits ut innan villkoret tagits in i stadgan endast med dessa grundfundsandelsägares samtycke.

Beslutet om förvärv eller inlösen av egna grundfundsandelar på det sätt som avses i denna paragraf fattas av sparbankens styrelse. Om förvärv eller inlösen av andelar sker genom nedsättning av grundfonden, fattas beslutet dock av sparbankens principalmöte.

40 i §

Ett sådant beslut om förvärv eller inlösen av egna grundfundsandelar får inte fattas att det sammanlagda antalet egna grundfundsandelar som innehas av banken eller som utgör pant i enlighet med 35 § i kreditinstitutlagen, och de grundfundsandelar i moderbanken som innehas av sparbankens dottersammanslutning kommer att överstiga en tiondel av samtliga andelar.

40 j §

Principalmötet beslutar med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 26 § om avyttring av egna grundfondsandelar som innehas av sparbanken.

Genom principalernas beslut, i vilket nämns maximiantalet grundfondsandelar av olika slag som skall avyttras, bemyndigandets giltighetstid samt vederlagets minimi- och maximibelopp, kan styrelsen också bemyndigas att besluta om avyttrande i dess helhet eller till vissa delar. Bemyndigandet kan vara i kraft högst fem år.

40 k §

Styrelsen kan besluta att ogiltigförklara egna grundfondsandelar som innehas av sparbanken. Ogiltigförklaringen skall utan dröjsmål anmälas för registrering. Andelarna är ogiltiga när anmälan har registrerats.

Grundfonden skall nedsättas med det belopp som motsvarar de ogiltigförklarade andelarnas nominella värde, dock så att grundfondens belopp skall vara minst lika stort som det sammanlagda beloppet av grundfondsandelarna. Det belopp som motsvarar nedsättningen av grundfonden överförs från grundfonden till reservfonden.

40 l §

Egna grundfondsandelar som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag skall avyttras utan obefogat dröjsmål, dock senast ett år efter förvärvet.

Om den sammanlagda andelen egna grundfondsandelar som innehas av en sparbank och dess dottersammanslutningar överstiger en tiondel av samtliga andelar till följd av att andelarna har förvärvats på ett sådant sätt som avses i 40 b §, skall de andelar som överstiger den nämnda andelen avyttras inom tre år från förvärvet.

Om grundfondsandelarna inte har avyttrats inom den tid som anges i 2 mom., skall de förklaras ogiltiga. Grundfondsandelar som innehas av sparbanken skall förklaras ogiltiga före sådana grundfondsandelar i moderbanken som innehas av en dottersammanslutning.

48 §

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av sparbanken och till principalmötet ge sitt utlåtande om bokslutet och revisionsberättelsen. Styrelsen och verkställande direktören skall ge förvaltningsrådet och dess medlemmar de upplysningar som dessa anser vara nödvändiga för skötseln av sitt uppdrag. En medlem av förvaltningsrådet skall begära upplysningarna vid förvaltningsrådets sammanträde. I stadgarna kan bestämmas att förvaltningsrådet beslutar i ärenden som avser en betydande inskränkning eller utvidgning av verksamheten eller väsentlig ändring av sparbankens organisation. Förvaltningsrådet kan ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga.

48 §

Förvaltningsrådet skall övervaka styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av sparbanken och ge principalmötet sitt utlåtande om bokslutet och revisionsberättelsen samt om styrelsens förslag som avser inrättande, ökning eller nedsättning av grundfonden och förvärv, inlösen eller avyttring av sparbankens egna grundfundsandelar. Styrelsen och verkställande direktören skall ge förvaltningsrådet och dess medlemmar de upplysningar som dessa anser vara nödvändiga för skötseln av sitt uppdrag. En medlem av förvaltningsrådet skall begära upplysningarna vid förvaltningsrådets sammanträde. I stadgarna kan bestämmas att förvaltningsrådet beslutar om ärenden som avser en betydande inskränkning eller utvidgning av verksamheten eller en väsentlig ändring av sparbankens organisation. Förvaltningsrådet kan ge styrelsen anvisningar i frågor som är av stor betydelse eller principiellt viktiga.

Denna lag träder i kraft den 20 .